ਐਸ. ਕੇ. ਰਾਜੂ @ ਅਬਦੁਲ ਹੱਕ @ ਜੱਗਾ

ਬਨਾਮ

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ

(2017 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 459)

05 ਸਤੰਬਰ, 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀਜੇਆਈ, ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1985 – ਧਾਰਾ.20(ਬੀ)(ii)(ਸੀ) – ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ 1.5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਚਰਸ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ – ਪੀਡਬਲਿਊ2, ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਡਰੱਗ ਡੀਲਰ ਇੱਕ ਕਲੱਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ – ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਤੁਰਦੇ ਹੋਏ ਰੋਕਿਆ – ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-4-ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4-ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਿਊ-2-ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬੈਗ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1.5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਚਰਸ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਸਨ। 2,400/- ਨਕਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੈਂਟ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਅਪੀਲ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗਾਰਡਨ ਰੋਡ 'ਤੇ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਉਸਨੂੰ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ - ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਈ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜਨਤਾ ਲਈ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 43 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ "ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ" ਵਾਕੰਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਸੀ - ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 42 ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ - ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਨ - ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਖੋਜ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਪੀਡਬਲਿਊ-2, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,

ਤਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਿਊ-4, ਇੱਕ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1985 - ਧਾਰਾ.42 - ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1985 - ਧਾਰਾ 42 - ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1985 - ਧਾਰਾ 43 - ਜਦੋਂ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਧਾਰਾ 43 ਉਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਬਤੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਨਤਕ ਵਾਹਨ, ਹੋਟਲ, ਦੁਕਾਨ, ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਧਾਰਾ 42(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 43 ਉਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਬਤੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਨਤਕ ਵਾਹਨ, ਹੋਟਲ, ਦੁਕਾਨ, ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਿਕਨਿਕ ਗਾਰਡਨ ਰੋਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਫਾਲਗੁਨੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਜਨਤਾ ਲਈ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 43 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ "ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ" ਵਾਕੰਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 42 ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 7, 8] [741-ਸੀ-ਐੱਫ]

ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਭਾ ਜਡੇਜਾ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 609: [2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 255 – ਨਿਰਭਰ।

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ (2005) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 350: [2005] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 417; ਦਿਲੀਪ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (2007) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 450: [2006] 9 ਪੁਰਕ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 390 – ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

2.1 ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 50 ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੈਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੈਂਟ ਦੀ ਵੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 50 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਨਸ਼ੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਨ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਤਲਾਸ਼ੀ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 10, 11][745-ਏ-ਬੀ; 747-ਐਫ-ਜੀ; 748-ਬੀ-ਸੀ]

2.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਕਲਪ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 'ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਿਊ-4, ਇੱਕ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 11] [748-ਡੀ-ਈ]

ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਮਨਸੂਰੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2000) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 513 : [2000] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 542; ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਮਾਲੀਆ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਨਿਸਾਰ ਹੋਲੀਆ (2008) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 370 : [2007] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 906; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਰਾਜ ਸਿੰਘ (2016) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 687 : [2016] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 451 ; ਮਾਈਲਾ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰਲੂ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2012) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 226; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪਰਮਾਨੰਦ (2014) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 345 : [2014] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 522; ਨਾਮਦੀ ਫਰਾਂਸਿਸ ਨਵਾਜ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ (1998) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 534; ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ (1999) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 172: [1999] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 977; ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਮਾਲੀਆ ਖੁਫੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (2002) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 7: [2002] 3 ਸਹਾਇਕ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 121; ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੰਵਰ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਉਰਫ਼ ਠਾਕੁਰਾਈਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2004) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 608: [2004] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1101 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2000] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 542	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ	ਪੈਰਾ 3
[2007] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 906	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ	ਪੈਰਾ 3
[2016] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 451	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ	ਪੈਰਾ 3
(2012) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 226	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ	ਪੈਰਾ 4
[2014] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 522	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ	ਪੈਰਾ 4
(1998) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 534	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ	ਪੈਰਾ 4
[1999] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 977	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ	ਪੈਰਾ 4
[2002] 3 ਪੁਰਕ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 121	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ	ਪੈਰਾ 6
[2004] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1101	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ	ਪੈਰਾ 6
[2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 255	'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ	ਪੈਰਾ 10
[2005] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 417	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ	ਪੈਰਾ 10
[2006] 9 ਪੁਰਕ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 390	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ	ਪੈਰਾ 10

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 459 ਆਫ਼ 2017।

19.02.2016 ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਏ. ਨੰ. 590 ਦਾ 2014।

ਐਸ. ਕੇ. ਰਾਜੂ @ ਅਬਦੁਲ ਹੱਕ @ ਜੱਗਾ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ

ਅਨਿਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰੁਣਿਮਾ ਦਿਵੇਦੀ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਆਕਾਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਸੁਹਾਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਥਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਹਰਸ਼ ਗੁਰਸਾਸਾਨੀ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨਚੰਦਾ, ਮੈਸਰਜ਼ ਪੀਐਲਆਰ ਚੈਂਬਰਜ਼ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂਡ, ਜੇ. 1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ, ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ 19 ਫਰਵਰੀ 2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ("ਏਐਸਜੇ") ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਅਧਿਨਿਯਮ 1985 ("ਅਧਿਨਿਯਮ") ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। 15 ਫਰਵਰੀ 2014 ਨੂੰ, ਏਐਸਜੇ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(ਬੀ)(ii)(ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 1,40,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ। 15 ਨਵੰਬਰ 2011 ਨੂੰ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪ੍ਰਸਾਂਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾਸ, ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਸੈੱਲ, ਡੀਡੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-2) ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਕਿ ਇੱਕ ਡਰੱਗ ਡੀਲਰ ਤਿਲਜਾਲਾ ਫਾਲਗੁਨੀ ਕਲੱਬ, 138ਬੀ/1, ਪਿਕਨਿਕ ਗਾਰਡਨ ਰੋਡ, ਤਿਲਜਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਵਿਭਾਗ, ਡੀਡੀ ਤੋਂ ਛਾਪੇਮਾਰੀ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-2) ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਛਾਪਾਮਾਰ ਟੀਮ ਲਗਭਗ 12.50 ਵਜੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ। ਦੁਪਹਿਰ 1.40 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਪਿਕਨਿਕ ਗਾਰਡਨ ਰੋਡ 'ਤੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫਾਲਗੁਨੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਵੀ ਦੱਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਦੋ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-3) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜੋਇਸੁਰਜਾ ਮੁਖਰਜੀ ("ਪੀਡਬਲਯੂ-4"), ਦੁਪਹਿਰ ਲਗਭਗ 3.20 ਵਜੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ "ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ" ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-4) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ

ਇੱਕ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਨੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਲੇ ਪੋਲੀਥੀਨ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਨੀ "ਡੂੰਘੇ ਭੂਰੇ / ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਆਇਤਾਕਾਰ ਚਾਦਰਾਂ" ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬਿਸਕੁਟ ਰੰਗ ਦੇ ਜੂਟ ਬੈਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਟੈਸਟ ਕਿੱਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੁਆਰਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਚਾਦਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਦਾਰਥ ਚਰਸ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਤੋਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਤੋਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ 1.5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਚਰਸ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੈਂਟ ਵਿੱਚੋਂ 2,400/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ। ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਡਾਇਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ (ਇਸ ਨੁੰਤਾ ਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ)। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਧਾਰਾ 42 ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ: ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਮਨਸੂਰੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ(“ਮਨਸੂਰੀ”),[1] ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਰੈਵੇਨਿਊ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਨਿਸਾਰ ਹੋਲੀਆ(“ਹੋਲੀਆ”)[2] ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਰਾਜ ਸਿੰਘ (“ਜਗਰਾਜ”)।[3]

4। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੈਗ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ, ਸਗੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੀ ਪੈਂਟ ਦੀ ਖੱਬੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ 2,400/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦੀ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ, ਪਰ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ 'ਵਿਕਲਪ' ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇ

1 (2000) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 513

2 (2008) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 370

3 (2016) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 687

ਐਸ. ਕੇ. ਰਾਜੂ @ ਅਬਦੁਲ ਹੱਕ @ ਜੱਗਾ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ

[ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂਡ, ਜੇ.]

ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਉਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨੂੰ, ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ, ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ: ਮਾਈਲਾ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰਲੂ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ("ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰਲੂ"),[4] ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪਰਮਾਨੰਦ ("ਪਰਮਾਨੰਦ")[5] ਅਤੇ ਨਾਮਦੀ ਫ੍ਰਾਂਸਿਸ ਨਵਾਜ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ("ਨਾਮਦੀ")[6]

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬੈਗ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

5. ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“42. ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—

(1) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਕਸਟਮ, ਮਾਲੀਆ ਖੁਫੀਆ ਵਿਭਾਗਾਂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਸੈਨਿਕ ਬਲ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਚਪੜਾਸੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਮਾਲੀਆ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਆਬਕਾਰੀ, ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਚਪੜਾਸੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲਾ ਪਦਾਰਥ, ਜਾਂ ਮਨੋਰੋਗ ਪਦਾਰਥ, ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਨੁਛੇਦ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

4 (2012) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 226

5 (2014) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 345

6 (1998) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 534

ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ - ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਿਆਇ Vਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਂ ਛੁਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, -

(ਏ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ, ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਜਾਂ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ਬੀ) ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ਸੀ) ਅਜਿਹੀ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ - ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ - ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ;ਅਤੇ

(ਡੀ) ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਮਨੋਰੋਗ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

ਪਰੰਤੂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਭੱਜਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਰਚ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲਈ ਆਧਾਰ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੱਤਰ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਤੁਰੰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ।

ਐਸ. ਕੇ. ਰਾਜੂ @ ਅਬਦੁਲ ਹੱਕ @ ਜੱਗਾ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ

[ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂਡ, ਜੇ.]

ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

“43. ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ-

(ਏ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਰੋਗ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਅਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਵਸਤੂ, ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਜੋ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਿਆਇ Vਏ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ਬੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਰੋਗ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ।

ਵਿਆਖਿਆ— ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ``ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ'' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ, `ਹੋਟਲ, ਦੁਕਾਨ, ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚਯੋਗ `ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। [ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ]

6. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ("ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ"),[7] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਡਾ. ਏ. ਐੱਸ. ਆਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ:

`ਧਾਰਾ 43 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 43

7. (1999) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 172

ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਵਸਤੂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।" [ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਮਾਲੀਆ ਖੁਫੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ,[8] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੂਟਕੇਸ ਤੋਂ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਹੋਈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਬਤੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੰਵਰ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਉਰਫ਼ ਠਾਕੁਰਾਈਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ,[9] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਾਈਵੇਅ 'ਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ ਹਨ। ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ: (i) ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਤੋਂ, ਅਤੇ (ii) ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ। ਦੂਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਵੇਂ ਭਾਗ

8 (2002) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 7

9(2004) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 608; ਰਾਜੇਂਦਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2004) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 432

[ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂਡ, ਜੇ.]

ਮੌਜੂਦ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਤੁਰੰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਿਣਤੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਆਦਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਲੁਕਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਆਦਿ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਜ਼ੋਰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ]

7. ਧਾਰਾ 42(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਤੱਕ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 43 ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਬਤੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਨਤਕ ਵਾਹਨ, ਹੋਟਲ, ਦੁਕਾਨ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੋਵੇ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਿਕਨਿਕ ਗਾਰਡਨ ਰੋਡ 'ਤੇ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਫਾਲਗੁਨੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਈ ਇਮਾਰਤ, ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜਨਤਾ ਲਈ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ "ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ" ਵਾਕੰਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 42 ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਮਨਸੂਰੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਾਲਕ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਬੋਰੀਆਂ ਚਰਸ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਨੇ ਜ਼ਬਤੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਾਹਨ ਸੀ - ਅਤੇ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਵਾਹਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਗਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਜੀਪ ਤੋਂ ਨਸ਼ੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੜਕ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਤਾਰਿਆ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 43 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਜੀਪ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਾਹਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 42(1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਹੋਲੀਆ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੋਟਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਂਡ੍ਰੈਕਸ ਗੋਲੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹੋਟਲ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਦਾ ਕਮਰਾ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਠ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 43, ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣੀ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 43 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ... ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਜਨਤਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੋਜ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣੀ ਹੈ ਉਹ ਜਨਤਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਦਾ ਕਮਰਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਟਲ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਹਿਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਮਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੋਟਲ ਦਾ ਸਟਾਫ ਵੀ, ਉਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ

ਕਮਰੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹਾਊਸਕੀਪਿੰਗ, ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। [ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ]

ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10. ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

“50. ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।—

(1) ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 41, ਧਾਰਾ 42 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋੜ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ।

(3) ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫ਼ਸਰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਿਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ।

(4) ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(5) ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫ਼ਸਰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਰੋਗ ਪਦਾਰਥ, ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫ਼ਸਰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੱਤਰ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਤੁਰੰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 50(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ - ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ - ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਭਾ ਜਡੇਜਾ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ("ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ"),[10] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ:

ਧਾਰਾ 50 ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਟੀਕ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਜੇਕਰ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ... ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਇਹ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ, ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ, ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਏ। ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫ਼ਸ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਨਜਾਇਜ਼ ਵਸਤੂ ਸ਼ੱਕੀ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਵਸਤੂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ੱਕੀ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ... ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ NDPS ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋਸਫ਼ ਫਰਨਾਂਡੇਜ਼ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਸ਼ੰਕਰ ਦੂਬੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ "ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਲਣਾ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ (ਉਪਰੋਕਤ)।

ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਜੋ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਨਾਲ "ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਲਣਾ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

10. (2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 609

ਐਸ. ਕੇ. ਰਾਜੂ @ ਅਬਦੁਲ ਹੱਕ @ ਜੱਗਾ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ

[ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂਡ, ਜੇ.]

ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰਲੂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ]। ਇਸ ਲਈ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 50 ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਸਦੇ ਸਾਦੇ ਪਾਠ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 50 ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।'' ਹਿਮਾਚਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ("ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ"),[11] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮੋਢੇ ਜਾਂ ਸਿਰ ਆਦਿ 'ਤੇ ਚੁੱਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਧਾਰਾ 50 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਸਤੂ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ—ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੱਥ, ਮੋਢਾ, ਪਿੱਠ ਜਾਂ ਸਿਰ, ਆਦਿ। ਇਸ ਲਈ, ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਵਿਅਕਤੀ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ...ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੈਗ, ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਡੱਬੇ, ਆਦਿ 'ਤੇ।

ਪਰਮਾਨੰਦ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ 'ਤੇ, ਕੋਈ ‘ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਬੈਗ ਵਿੱਚੋਂ ਅਫੀਮ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੀਆਂ ‘ਲੋੜਾਂ’ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। [ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼[12] ਦੇ ਦਿਲੀਪਵ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ] ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ:

"ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਏ ਗਏ ਬੈਗ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ NDPS ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਏ ਗਏ ਬੈਗ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

11(2005) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 350

12(2007) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 450

ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜੋ ਕਿ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ 10 ਐਸ.ਆਈ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊ 5 ਜੇ.ਐਸ. ਨੇਗੀ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਜੋ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ 'ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੇਸ' ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੀਡਬਲਿਊ 10 ਐਸ.ਆਈ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਿਊ 5 ਜੇ.ਐਸ. ਨੇਗੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀਡਬਲਿਊ 10 ਐਸ.ਆਈ ਕੁਰੇਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਤੀਜਾ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਪੀਡਬਲਿਊ 5 ਜੇ.ਐਸ. ਨੇਗੀ, ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ, ਜੋ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਿਊ 5 ਜੇ.ਐਸ. ਨੇਗੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਪੀਡਬਲਿਊ 5 ਜੇ.ਐਸ. ਨੇਗੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਪੀਡਬਲਿਊ 10 ਐਸ.ਆਈ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੀਜਾ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 50(1) ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਕਲਪ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਿਊ 10 ਐਸ.ਆਈ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਉਦੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੈਗ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਚਰਸ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਚਰਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੁਆਰਾ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

11. ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-3 ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਉਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

ਐਸ. ਕੇ. ਰਾਜੂ @ ਅਬਦੁਲ ਹੱਕ @ ਜੱਗਾ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ

[ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂਡ, ਜੇ.]

ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ। ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਇੱਕ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਪਹੁੰਚਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ4 ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਨੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਿਆ, ਕੀ ਉਹ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਦੁਹਰਾਈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਇੱਕ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਿੱਜੀ ਸਮਾਨ ਹੀ ਮਿਲਿਆ। ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬਿਸਕੁਟ ਰੰਗ ਦਾ ਜੂਟ ਬੈਗ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪੈਂਟ ਦੀ ਖੱਬੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ 100/- ਰੁਪਏ ਦੇ 24 ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ 2,400/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦੀ ਮਿਲੀ। ਜਦੋਂ ਬੈਗ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਕਾਲਾ ਪੋਲੀਥੀਨ ਕਵਰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1.5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭਾਰ ਵਾਲੇ ਕਾਲੇ / ਡੂੰਘੇ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਉੱਨੀ ਆਇਤਾਕਾਰ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਚਾਦਰਾਂ ਸਨ। ਚਾਦਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਚਰਸ ਪਾਈ ਗਈ।

ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੈਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੈਂਟ ਦੀ ਵੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਬੈਗ ਦੀ ਸੀ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 50 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸਾਮਾਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-3 ਤੋਂ, ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-4 ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ, ਕੀ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫ਼ਸਰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਦੁਹਰਾਈ ਕਿ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਮਾਨ ਹੀ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਚਰਸ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫ਼ਸਰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਨ। ਸਿਰਫ਼ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਤਲਾਸ਼ੀ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰਮਾਨੰਦ ਵਿੱਚ, ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ 'ਤੀਜਾ' ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜੋ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਇਹ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਕਲਪ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਪੀਡਬਲਿਊ-4, ਇੱਕ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

12. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਨਾਮਦੀ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

13. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Megha Tak

Advocate Megha Tak